

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תנ"ג 16-09-57303 צמח ואח' נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח'

תיק חיצוני: רע"א 4686/19

בפני כבוד השופט, סגן הנשיאה אורן שוורץ

תובעים – מבקשי הבקשה
לאישור התביעה הנגזרת

1. גור צמח
2. י.ע.א.ש השקעות בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד יעקב סבו, עו"ד חגי קלעי ועו"ד אוהד רוזן

נגד

נתבעים – המשיבים לבקשה
לאישור התביעה הנגזרת

1. טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ
החברה ע"י ב"כ עו"ד אלקס הרטמן, עו"ד נועם זמיר,
עו"ד גל קלנר וכן על ידי עו"ד מנחם טולצ'ינסקי ועו"ד
עמית הירש
2. ארז ויגודמן
3. איל דשא
4. סיגורדור אולפסון
5. קרלו דה נוטריסטפאני
6. פרופ' יצחק פטרבורג
7. רוג'ר אברבנל
8. גבריאל סולצברגר
9. אורי סלונים
10. יוסף ניצני
11. גליה מאור
12. ג'רלד מ ליברמן
13. ז'אן מישל חלפון
14. אמיר אלשטיין
15. רוזמרי א קריין
16. ד"ר אריה בלדגרין
17. סול ג בארר
18. המשיבים 2-17 ע"י ב"כ עו"ד צבי אגמון ועו"ד דנה חן
Citigroup Global Markets Inc.
ע"י ב"כ עו"ד ישראל לשם, עו"ד איסר ברגר, עו"ד רועי
דלח ועו"ד רותם אביגדור

מדינת ישראל (היועץ המשפטי לממשלה ורשות ניירות
ערך) – ע"י ב"כ עו"ד קרן אביסרור

ובעניין:

פסק דין

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תנ"ג 57303-09-16 צמח ואח' נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח'

תיק חיצוני: רע"א 4686/19

הרקע להליך

- 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
 - 7
 - 8
 - 9
 - 10
 - 11
 - 12
 - 13
 - 14
 - 15
 - 16
 - 17
 - 18
 - 19
 - 20
 - 21
 - 22
 - 23
 - 24
 - 25
 - 26
 - 27
 - 28
 - 29
 - 30
 - 31
 - 32
 - 33
 - 34
1. לפניי בקשה לאישור הסכם פשרה בתובענה נגזרת.
- הבקשה לאישור תביעה נגזרת (להלן – **בקשת האישור**) מכוונת לעסקה שהתרחשה בשנים 2015-2016, מכוחה רכשה טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ (להלן – **טבע**), באמצעות חברת בת, קבוצה של חברות תרופות מקסיקניות בשם "רימסה" (מטעמי נוחות יכוננו להלן – **רימסה**). הרכישה כללה גם את מכלול נכסיה של רימסה לרבות זכויות קניין רוחני ופטנטים פרמצבטיים בדרום אמריקה ובאירופה. כנגד רכישת רימסה ונכסיה, שילמה טבע סך 2.3 מיליארד דולר במזומן.
- זמן קצר לאחר השלמת הליך הרכישה התחוויר לטבע כי עסקת הרכישה נגועה בהונאה. חקירה מעמיקה שנערכה על ידי טבע לאחר השלמת העסקה לימדה שרימסה ביצעה הונאה מתוכנמת כלפי הרשויות במקסיקו והתוצאה הייתה שטבע רכשה תרופות וזכויות בלתי מוסדרות. כתוצאה מכך נגרם לטבע נזק משמעותי.
- בעלי השליטה הקודמים ברימסה (האחים אספינוזה) דחו את טענותיה של טבע להונאה מצידם. לשיטתם, כל המידע נפרש לפני טבע במסגרת הליך בדיקת הנאותות. חוסר היכולת של טבע להפיק את המיטב מעסקת הרכישה נעוץ בכשלים של טבע ויסודו בחוסר הבנתה את השוק המקסיקני.
- הליכים משפטיים הדדים שהתנהלו בארה"ב בין טבע לבין האחים אספינוזה הסתיימו בפשרה. בסופו של יום, יצאה טבע מעסקת רימסה כשידיה על ראשה. כעולה מתשובתה של טבע לבקשת האישור, מושקעים זמן ומאמץ בכדי לשקם את הזכויות והנכסים שנרכשו במסגרת עסקת רימסה, בשיתוף פעולה מלא עם הרגולטורים במקסיקו.
2. במסגרת בקשת האישור טענו המבקשים (להלן – **התובעים הנגזרים**) כי נושאי המשרה בטבע כשלו באופן בו ניהלו ואישרו את עסקת רימסה, במובן זה שהפרו את חובות הזהירות המוטלות עליהם והתרשלו בהתרשלות רבתי, שעולה כדי פזיזות. כתוצאה מכך נגרמו לטבע נזקים עצומים, שמגולמים בכישלונה של עסקת הרכישה.
- באשר למשיבה 18, Citigroup Global Markets Inc. (להלן – **סיטי**) אשר נשכרה על ידי טבע לשמש כיועצת כלכלית-עסקית, נטען שזו הפרה את החוזה מכוחו נשכרו שירותיה המקצועיים, התרשלה והפרה חובת זהירות, הפרה חובת נאמנות והתרשלה ברשלנות רבתי בניהול העסקה ובעריכת בדיקת הנאותות.
3. המשיבים בתשובתם לבקשת האישור דחו את טענות התובעים הנגזרים.
- טבע ונושאי המשרה הדגישו שרכישתה של רימסה הייתה חלק מאסטרטגיה שנועדה להרחיב את פעילותה של טבע אל השווקים המתעוררים שבאמריקה הלטינית. רימסה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תנ"ג 57303-09-16 צמח ואח' נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח'

תיק חיצוני: רע"א 4686/19

- 1 נחשבה למטרה ראויה, בכל קנה מידה, להשגת תכלית זו. טבע ניהלה הליך קפדני של
2 בדיקת נאותות ונעזרה לשם כך במומחים וביועצים מיומנים, מה גם שנכסיה של רימסה
3 הוצגו באמצעות בנק ההשקעות הידוע "גולדמן זאקס". הממצאים לפיהם ראוי לבצע את
4 עסקת הרכישה הובאו לפני נושאי המשרה של טבע. לאחר הליך ראוי ומקיף שכלל את
5 הצגת עיקרי הממצאים מבדיקת הנאותות ואת המלצתה החיובית של הנהלת טבע, אושרה
6 עסקת הרכישה על ידי הדירקטוריון.
- 7 ברם, לאחר שהושלמה עסקת הרכישה ורק לאחר שניתנה לטבע גישה מלאה למחשביה של
8 רימסה התברר כי זו הונתה את הרגולטור המקסיקני ועשתה שימוש ברישומים
9 פיקטיביים. טבע ונושאי המשרה לא היו יכולים לגלות הונאה שכזו בהליך מסחרי סביר.
10 לצד טענות אלו, הוסיפו נושאי המשרה וטענו להגנה מכוח חריג שיקול הדעת העסקי וכן
11 טענו לקיומם של כתבי פטור מאחריות ושיפוי שהעמידה טבע לזכותם. לשיטתם, כתבי
12 הפטור מאחריות והשיפוי שוללים את אחריותם לכישלון עסקת הרכישה, גם אם יוכח כי
13 התרשלו באופן אישורה.
- 14 סיטי התנגדה אף היא לבקשת האישור, הן בטענות לגופם של דברים, בהן הדגישה שפעלה
15 במקצועיות ובשקיפה ראויה, והן בטענות לקיומו של כתב פטור מאחריות ושיפוי שהעמידה
16 טבע לזכותה במסגרת חוזה ההעסקה ביניהן.
- 17
- 18 4. הבקשה לאישור הסכם הפשרה הוגשה לאחר הליך מקיף וממושך של גישור שניהלו
19 הצדדים לפני המגשרת, הנשיאה (בדימוס) הילה גרסטל (להלן – **המגשרת**).
20 בחינת תוכנו של הסכם הפשרה מלמדת כי יהא בו כדי להביא לסילוק סופי ומוחלט של
21 עילות התביעה של המבקשים כלפי טבע וכלפי נושאי המשרה והדירקטורים שניהנו בחברה
22 בזמנים הרלוונטיים (למעט שני דירקטורים שיימחקו מההליך בלא השפעה על סכום
23 הפיצוי).
24 הסכם הפשרה קיבל את הסכמת המבטחים. לאחר דיון מקיף וממצה בדירקטוריון טבע,
25 החליט דירקטוריון טבע - בהרכב עצמאי, חדש ובלתי נגוע - לאשר את הסכם הפשרה.
26 לבקשה לאישור הסכם הפשרה צורף גם נייר עמדה מצד המגשרת שראתה לנכון למסור את
27 חוות דעתה המקצועית, לפיה הפשרה מאוזנת, הוגנת ומשקפת בצורה ראויה את הסיכונים
28 והסיכויים בתובענה.
29
- 30 5. הצדדים להסכם הפשרה ביקשו ליתן הוראות בהתאם לסעיף 202 בחוק החברות, התשנ"ט-
31 1999 (להלן - **חוק החברות**), שעיקרו: פרסום הודעה על עיקרי הסכם הפשרה; מתן אפשרות
32 לבעלי מניות של טבע להגיש התנגדות תוך 30 יום מיום הפרסום; מתן אפשרות
33 לדירקטורים ולנושאי המשרה המבוטחים בביטוח אחריות נושאי משרה להגיש התנגדות
34 להסכם הפשרה. כן התבקש שלאחר חלוף מועד הגשת ההתנגדויות יאשר בית המשפט את

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תנ"ג 57303-09-16 צמח ואח' נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח'

תיק חיצוני: רע"א 4686/19

- 1 הסכם הפשרה, ייתן לו תוקף של פסק דין ויסדיר את התשלומים הקבועים בו לרבות קביעת
2 גמול ושכר טרחה בהליכים שבכותרת. לצד זאת, התבקש בית המשפט לדחות את התובענה
3 כנגד סיטי.
4
- 5 6. לאחר שעיינתי בבקשה ובנספחיה, ובגדרם הסכם הפשרה ונייר העמדה של המגשרת,
6 הוריתי על עריכת פרסום הודעה של עיקרי הסכם הפשרה בשני עיתונים יומיים נפוצים. כן
7 הוריתי שמשדך באי כוחה של טבע יעמיד לרשות המעוניינים בכך עותק דיגיטאלי מהבקשה
8 לאישור הסכם הפשרה על נספחיה.
9 לבעלי המניות של טבע נתנה הרשות להגיש התנגדות לאישור הסכם הפשרה, בתוך 30 יום
10 מיום הפרסום בעיתונות. כן אפשרתי לדירקטורים, נושאי משרה ועובדים של טבע, בין
11 בעבר ובין בהווה, שמבוטחים או שהיו מבוטחים בעת פעילות בחברה, בביטוח אחריות
12 נושאי משרה, להגיש התנגדות להסכם הפשרה.
13 ייאמר כבר עתה - בעלי מניות בטבע ונושאי משרה בה, בעבר או בהווה, לא הגישו התנגדות
14 לבקשה לאישור הסדר הפשרה.
15
- 16 7. לצד זאת, הוריתי לרשות ניירות ערך וליועץ המשפטי לממשלה למסור עמדה באשר להסכם
17 הפשרה. משהוגשה עמדת היועץ המשפטי לממשלה, נערך דיון במעמד הצדדים. במסגרת
18 הדיון השלימו הצדדים את טיעוניהם בעל-פה. בסופו של הדיון הוריתי לטבע למסור מידע
19 משלים כדלקמן:
20
- 21 א. הצגת תימוכין לטיעון לפיו מפעל התרופות במקסיקו חזר לייצור ואף תרופות אשר
22 מיוצרות שם מופצות במקסיקו, בדומה למה שטבע תכננה מלכתחילה במסגרת
23 העסקה מושא התובענה.
24
- 25 ב. מסירת מידע באשר לסכום הפשרה בהליך שבין טבע לבין האחים אספינוזה
26 (בכפוף לבדיקה משפטית שהדבר אפשרי מבחינת דיני החסיונות). מידע זה יוצג
27 לעיני בית המשפט בלבד ויימסר במעטפה אטומה, אשר לא תיסרק למערכת "נט
28 המשפט".
29

עיקרי הסדר הפשרה

- 30
31
- 32 8. הסכם הפשרה כולל שני רכיבים עיקריים: פיצוי כספי לטבע בסך 26 מיליון דולר וכן גמול
33 ושכר טרחה למבקשים בסך השווה 3.8 מיליון דולר (הצדדים הסכימו כי הסכום בשקלים
34 יעמוד על סך 12,350,000 ₪). הגמול ושכר הטרחה ישולמו באופן הבא: 1,865,000 ₪

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תנ"ג 57303-09-16 צמח ואח' נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח'

תיק חיצוני: רע"א 4686/19

1 ישולמו לתובעים הנגזרים כגמול והחזר הוצאות ואילו היתרה בסך 10,485,000 ₪ בצירוף
2 מע"מ כדין ישולמו בגין שכר טרחת ב"כ התובעים הנגזרים.
3 תשלום הפיצוי הכספי ייחשב כסילוק כל הטענות שעומדות או יעמדו לקבוצת טבע כלפי
4 דירקטורים, נושאי משרה ועובדים בקבוצת טבע וכלפי כל צד שלישי שקשור במישרין או
5 בעקיפין לעסקת רימסה. עוד הוסכם כי אישורו של הסכם הפשרה על ידי בית המשפט ייצור
6 מעשה בית דין כלפי כל הגורמים בנוגע לעילות התביעה נשוא ההליך דנן. לצד זאת, הוסכם
7 כי התביעה כנגד סיטי תידחה בלא צו להוצאות והדבר יהווה סיום מלא ומוחלט של
8 ההליכים נגדה.
9

10 9. תשלום סכום הפשרה ימצה את חובות המבטחות מכוח פוליסות הביטוח בכל הקשור
11 לתביעה שתוגש על ידי החברה או בשמה בכל הנוגע לעילות התביעה נשוא ההליך. עם זאת,
12 מיצוי פוליסות הביטוח לא יחול באשר לתביעה לגביה ייקבע על ידי בית משפט מוסמך
13 שהיא אינה חסומה בשל מעשה בית דין. במקרה כזה, טבע הסכימה כי היא זו שתישא בכל
14 הוצאות ההגנה בקשר עם הליכים עתידיים שיוגשו על ידי טבע או בשמה ביחס לעילות
15 התביעה.
16

טענות הצדדים באשר להסכם הפשרה

17
18
19 10. הצדדים פרסו בבקשתם לאישור הסכם הפשרה את השתלשלות האירועים ברקע עסקת
20 רימסה. כן הדגישו את ההליכים הרבים והמסועפים שהתנהלו במסגרת ההליך דנן.
21 רק בסמוך להשלמת הטיעון בבקשת האישור פנו הצדדים להליך גישור. הליך הגישור היה
22 ממושך, מקיף ויסודי. במסגרת זו הצביעה המגשרת על הסיכונים והסיכויים בהליך. לאחר
23 שהמגשרת שקללה סיכויים וסיכונים אלה, הוצגה לפני הצדדים הצעה ליישוב המחלוקת
24 שעל פיה ישולם לטבע סך 26 מיליון דולר לצד תשלום שכר טרחה לתובעים הנגזרים. רכיב
25 זה, של גמול ושכר טרחה, אינו בא על חשבון הפיצוי שניתן לטבע במסגרת הסדר הפשרה.
26 הצדדים קיבלו עקרונית את הצעת המגשרת וניסחו את הסכם הפשרה דנן. הסכם הפשרה
27 קיבל את הסכמת המבטחים ואת ברכתה של המגשרת כהסכם סביר והוגן שיש בו לקדם
28 את טובת החברה.

29 ביום 24.06.2021 הובא הסכם הפשרה לפני דירקטוריון טבע. ישיבת הרכב הדירקטוריון
30 לא כללה דירקטורים אשר הם בגדר משיבים בהליך דנן. הסכם הפשרה וחוות דעתה של
31 המגשרת הוצגו לפני חברי הדירקטוריון. לאחר שנערך דיון מקיף במהלכו נבחנו מלוא
32 המשמעויות הכרוכות באישור הסדר הפשרה, נמצא כי רבה התועלת מאישור הסדר
33 הפשרה על פני ניהול ההליכים. לפיכך, מצא הדירקטוריון לנכון לאשר את הסכם הפשרה.
34

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תנ"ג 57303-09-16 צמח ואח' נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח'

תיק חיצוני: רע"א 4686/19

- 1 המשיבים בבקשת האישור הדגישו את חשיבותו של כלל שיקול הדעת העסקי. 11.
- 2 כלל זה אומץ כהלכה מחייבת בפסק הדין של בית המשפט העליון בע"א 7735/14 **ורדניקוב**
- 3 **נ' אלוביץ'** (נבו 28.12.2016) (להלן – **עניין ורדניקוב**). במקרה דנן החלטת הדירקטוריון
- 4 להתקשר בהסכם הפשרה בהתאם למתווה שגובש במסגרת הליך גישור מקיף ויסודי חוסה
- 5 תחת כלל שיקול הדעת העסקי. המשיבים הדגישו שהרכב הדירקטוריון שנדרש לאישור
- 6 הסכם הפשרה הוא ניטרלי ואינו כולל מי מהצדדים בהליך דנן. לגישתם של המשיבים,
- 7 מאחר שטבע נסחרת גם בשוק ההון האמריקאי, יש להעדיף את כלל שיקול הדעת העסקי
- 8 תוך מתן משקל נכבד למצב השורר בארצות הברית. כך, לו הייתה טבע מאוגדת במדינת
- 9 דלאור שבארצות הברית, הייתה החלטת הדירקטוריון לאישור הסכם הפשרה חוסה
- 10 באופן מובהק תחת כלל שיקול הדעת העסקי.
- 11 גישת התובעים הנגזרים שונה. להבנתם, החלטת הדירקטוריון של טבע לאשר את הסדר
- 12 הפשרה היא רק שיקול אחד מבין השיקולים שעל בית המשפט לבחון [תנ"ג (כלכלית) 2453-
- 13 03-17 **לנואל נ' ויגודמן** (נבו 06.06.2021) (להלן – **עניין לנואל**)]. לשיקול זה יש להוסיף את
- 14 עמדת המגשרת שהיא שופטת בכירה בדימוס.
- 15
- 16 12. חרף הבדלי הגישות באשר למשקלה של החלטת הדירקטוריון, הן התובעים הנגזרים והן
- 17 המשיבים סבורים כי הסכם הפשרה סביר וראוי, בשים לב לנסיבות המקרה והסיכויים
- 18 והסיכונים שטמונים בניהול ההליך.
- 19 התובעים הנגזרים סבורים כי לטבע יש עילות תביעה טובות כנגד המשיבים. עם זאת, גם
- 20 לשיטתם יש להודות שקיימים סיכונים משמעותיים בהליך: שאלות תקדימיות שיחייבו
- 21 הכרעה עקרונית בכל הנוגע לסטנדרט שמצופה מחברה בביצוע בדיקת נאותות וכן בתפקיד
- 22 הדירקטוריון לפקח על הליך זה.
- 23 טבע סבורה כי הגשת התביעה כנגד המשיבים אינה פועלת לטובתה. מהלך שכזה יגרור את
- 24 החברה להליך משפטי יקר וסבוך. טבע סבורה כי לא נפל דופי בבדיקת הנאותות ולא עומדת
- 25 לה עילת תביעה כלפי המשיבים. אף ניהול ההליך דנן, קרי – הליך התביעה הנגזרת, אינו
- 26 פועל לטובתה של טבע. זהו הליך יקר שצפוי לגרום לטבע נזקים נוספים, שעה שעליה
- 27 להתמודד עם האתגרים השוטפים בניהול עסקיה. בנסיבות אלה, ההחלטה להתקשר
- 28 בהסכם הפשרה היא החלטה סבירה שמקדמת את טובת החברה.
- 29
- 30 13. לטענת התובעים הנגזרים, סיכויי ההליך דנן טובים. לגישתם, יש לבחון אם עומדת לנושאי
- 31 המשרה הגנת כלל שיקול הדעת העסקי. כתבי השיפוי והפטור לא אושרו כדין ועל כן אינם
- 32 תקפים. אפילו אם הם תקפים, אין הם עומדים לזכותם של נושאי המשרה והדירקטורים
- 33 מאחר שבמקרה דנן מתקיים חריג הפזיזות. במוקד הדברים טענות התובעים הנגזרים כי
- 34 עסקת רימסה חייבה בדיקת נאותות מדוקדקת וזהירה, בהתחשב באופיו של השוק

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תנ"ג 57303-09-16 צמח ואח' נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח'

תיק חיצוני: רע"א 4686/19

המקסיקני. הדירקטוריון כשל בכל אלה ולא פיקח על בדיקת הנאותות. הדיון בדירקטוריון היה שטחי ובלתי מותאם לנסיבות העסקה. עם זאת, התובעים הנגזרים מודעים לכך שהליך של תביעה נגזרת הוא מורכב וקשה. ניהול ההליך מחייב להתגבר על מכשולים עובדתיים ומשפטיים לא פשוטים.

14. לטענת המשיבים, עסקת רימסה היא תוצאה של תרמית שבוצעה כלפי טבע. טבע מיצתה את ההליכים כנגד האחראים למרמה ואף זכתה בפיצוי משמעותי. בנסיבות אלה אין מקום להגשת תביעה נוספת מצד טבע כנגד הדירקטורים ונושאי המשרה. לכך מספר טעמים: ראשית, למשיבים ניתנו כתבי פטור שפוטרים אותם מאחריות לכל נזק בגין הפרה של חובת הזהירות. כתבי הפטור אושרו כדין והם תקפים. שנית, הליך רכישת רימסה היה סדור, מובנה ומקיף. ההליך בוצע בהתאמה לסטנדרטים המקובלים בעולם הפארמה. שלישית, לא נפל פגם בבדיקת הנאותות. ההליך היה מקיף ויסודי והוא בוצע על ידי כוח אדם הולם, הן מבחינת היקפו והן מבחינת מומחיותו. רביעית, יש קושי בהוכחת הקשר הסיבתי בתביעה דנן. עובדה היא שהרגולטור המקסיקני לא גילה את התרמית וכך לא גילו את התרמית מתחרותיה של טבע בעסקת רימסה. חמישית, קיים קושי בהוכחת רכיב הנזק. הגם שהתרמית פגעה בטבע, נעשו פעולות רבות לתיקון הפגמים. מפעלה של רימסה חזר לפעול ולטבע יש כעת פלטפורמה טובה ורחבה למכירת מוצריה במקסיקו. לכך יש להוסיף כי מסכום הנזק הכללי יש להפחית את הפיצויים שנפסקו בהליכים המשפטיים בארצות הברית. בנסיבות אלה המשיבים סבורים כי הסכם הפשרה, לרבות סכום הפשרה שהציעה המגשרת, משקף שקלול ראוי ומאוזן של הסיכונים והסיכויים בהליך.

15. לשיקולים אלה יש להוסיף שיקולים שקשורים לתחום הביטוח. היכולת של טבע לגבות סכומים משמעותיים מהמבטחים עלולה להיות מורכבת. על מנת להתגבר על כתבי הפטור יש להוכיח שהפרת חובת הזהירות נעשתה בכוונה או בפזיזות. אם לא ניתן יהיה להתגבר על רכיב זה, ממילא התביעה הביטוחית תידחה וטבע לא תזכה לקבל פיצוי כלשהו מהמבטחים. במקרה כזה, טבע תישא בעלויות משפטיות גבוהות ביותר ללא כל תמורה. מאידך, המבטחים אישרו את סכום הפשרה שגובש על ידי המגשרת. המבטחות הן הגורם המומחה בהערכת סיכונים וסיכויים בניהול התביעה. בעצם אישור סכום הפיצוי על ידי המבטחים, יש ללמד כי הוא סביר והוגן.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תנ"ג 57303-09-16 צמח ואח' נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח'

תיק חיצוני: רע"א 4686/19

16. בנוסף לכל אלה, העלו הצדדים שיקולים נוספים שתומכים באישור הסדר הפשרה:
העלויות המשמעותיות בהליך; השלב אליו הגיע ההליך; גיבוש הסדר הפשרה על ידי גורם מקצועי רב דרג.
17. באשר לסבירות מנגנון החיוב בהוצאות ההגנה מצד החברה, הסבירו הצדדים כי מדובר בהתחייבות משלימה בהינתן שהסדר הפשרה צפוי ליצור מעשה בית דין כנגד תביעות עתידיות. לפיכך, מדובר במנגנון שיעורי, שצופה פני עתיד. מנגנון זה שומר על זכויות הדירקטורים נושאי המשרה ועובדיה של קבוצת טבע ומאפשר את הפטרת המבטחים מחבות עתידית. בכך משיגה החברה תוצאה אופטימלית מבחינתה שמאפשרת את קבלת הפיצוי מהמבטחים.
18. בעניין הגמול ושכר הטרחה, סברו הצדדים כי יש לאשר רכיב זה בהתחשב בכך שבקשת האישור דן היא הליך תקדימי וחדשני שעוסק בסוגיות ראשוניות במשפט. בהליך הושקעו אלפי שעות עבודה על ידי ב"כ התובעים הנגזרים וכל זאת ללא תמורה. עלות שכר המומחים בוודאי נאמדת ב – 50 אלף דולר. התובעים הנגזרים נדרשו ללמוד את ההליכים שהתנהלו בארצות הברית ולהתמודד מול ארבעה משרדי עורכי דין מהשורה הראשונה בתחום דיני התאגידים. הגמול לתובעים הנגזרים ושכר הטרחה אינם נגרעים מקופתה של טבע, אלא משולמים על ידי המבטחים מעבר לפיצויים. שיעור הגמול ושכר הטרחה הולם את ההלכה הפסוקה, הגם שמדובר בסכום שניתן על הצד הגבוה. אף המגשרת סבורה שהגמול ושכר הטרחה הם סבירים וראויים בנסיבות העניין.
- סיכומי של דבר, הצדדים הדגישו כי הסכם הפשרה צריך לקיים את תכלית מושא התביעה הנגזרת – קידום טובת החברה. הסכם הפשרה ממלא אחר תכלית זו ועל כן יש לאשרו.
19. הגורמים המקצועיים מטעם המדינה – משרד המשפטים ורשות ניירות ערך – בחנו את הסכם הפשרה ולא הביעו התנגדות לאישורו. עם זאת, הודגשו מספר נושאים:
סכום הפשרה – המדינה סבורה כי יש לבחון את סכום הפשרה לגופו, הגם שאישורה של המגשרת הוא שיקול ראוי שיש ליתן לו משקל הולם.
שכר הטרחה – המלצת הצדדים בדבר גובה שכר טרחה אינה עולה בקנה אחד עם פסיקת בתי המשפט המחוזיים בתנ"ג (מחוזי מרכז) 10466-09-12 **אוסטרובסקי נ' חברת השקעות דיסקונט בע"מ** (נבו 11.02.2018) (להלן – **עניין אוסטרובסקי**) ועניין לנואל. לעמדת המדינה יש לקבוע אחוזים ומדרגות באשר לגמול ולשכר הטרחה, לפי שיקול דעת בית המשפט ובהתאם לאמות המידה שנקבעו בעניין אוסטרובסקי.
כתבי הפטור – לגישת המדינה יש מקום להתייחס לסוגיית תוקפם של כתבי הפטור. בכל מקרה, לגישת המדינה, החלטת הדירקטוריון לאשר הסדר הפשרה אינה חוסה תחת עיקרון

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תנ"ג 57303-09-16 צמח ואח' נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח'

תיק חיצוני: רע"א 4686/19

שיקול הדעת העסקי, אולם יש להעניק לה משקל משמעותי בין יתר השיקולים בעת בחינת אישור הסכם הפשרה.

20. במסגרת הדיון שנערך לפניי בעניין אישור הסכם הפשרה הדגישו באי כוחה של טבע כי במסגרת מכלול השיקולים יש ליתן משקל מיוחד להמלצת המגשרת ולחוות דעתה בעניין. עוד הדגישו באי כוחה של טבע כי תכליתו של הסכם הפשרה היא להימנע מהכרעה בטענות עקרוניות ובכלל זה בתוקפם של כתבי הפטור והשיפוי. בהקשר זה הפנו באי כוחה של טבע לפסקאות 25 – 26 בפסק דינה של השופטת רונן בעניין לנואל.

באי כוחם של התובעים הנגזרים הדגישו את המאמץ המיוחד של ניהול ההליך עד לשלב בו הוגש הסכם הפשרה לאישור בית המשפט. בין היתר צורפו לבקשת האישור שלוש חוות דעת של מומחים מהשורה הראשונה בארצות הברית ובישראל. נוהלו הליכים מסועפים בבית המשפט בערכאה זו וכן הליך בבית המשפט העליון. באי כוחם של התובעים הנגזרים הדגישו שההליך שננקט הוא חדשני ופורץ דרך "שאינו לו תקדים במשפט הישראלי". שאלת תפקידה של הנהלת חברה ודירקטוריון בחברה פרמצבטית טרם נבחנה על ידי בתי המשפט בארץ ובעולם. נסיבות אלה מצדיקות את סכום הפיצוי ואת הגמול ושכר הטרחה שנכללו במסגרת הסכם הפשרה. שכר הטרחה אינו חריג בהשוואה להליכים אחרים, בהם תנ"ג (מחוזי י-ם) 9545-03-17 ברק נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ, פסקה 4 (נבו 08.11.2017) ות"צ (כלכלית) 37908-11-12 פרילוק נ' קול החזקה בע"מ (נבו 08.12.2015). באותם הליכים הפיצויים שנפסקו נעו בין 3.4 מיליון דולר לבין 4.13 מיליון דולר. רכיב שכר הטרחה בהסכם הפשרה הוא פועל יוצא של אותן אמות מידה ואינו חריג בהשוואה לאותן החלטות.

21. בהמשך לעמדת המדינה לפיה יש לבחון את סבירות הפיצויים ולאחר שהנושא נבחן על ידי הגורמים המשפטיים הרלוונטיים, הוצג לעיון בית המשפט בלבד מידע באשר לסכום הפשרה בהליך שהתנהל בין טבע לבין האחים אספינוזה בארצות הברית. לצד זאת, נמסר תצהיר של סגן נשיא טבע לפורטפוליו שווקים בינלאומיים לפיו הצו שאסר על השימוש במפעל במקסיקו והיה בתוקף בעת תחילת ההליך – הוסר. המפעל במקסיקו חזר לפעול ולייצר מוצרים שונים, שמופצים במקסיקו. בנוסף, ניתן למפעל אישור GMP (Good Manufacturing Practice), קרי – אישור לפיו המפעל פועל בהתאם להנחיות הבקשה והבדיקה המקובלות בעולם הפרמצבטיקה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תנ"ג 57303-09-16 צמח ואח' נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח'

תיק חיצוני: רע"א 4686/19

דיון והכרעה

1

2

3 22. הסדר הפשרה שהובא לאישורי הוא תולדה של הליכים רבים ומסועפים שהתנהלו לפניי

4 בקשר עם עסקה רחבת היקף מיום 30.09.2015 מכוחה רכשה טבע (באמצעות חברת בת

5 בבעלותה המלאה) אשכול חברות תרופות מקסיקניות, הוא רימסה.

6 טבע שילמה בגין רכישת מניותיה של רימסה כ – 460 מיליון דולר ובנוסף שילמה סך 1.84

7 מיליון דולר עבור רכישת הקניין הרוחני של רימסה. ביום 03.03.2016, לאחר שהסתיימו

8 בדיקות הנאותות, הושלמה העסקה.

9 ביום 27.09.2016 הגישה טבע תביעה בבית המשפט העליון במדינת ניו יורק כנגד בעלי

10 השליטה לשעבר ברימסה (האחים אספינוזה). בסמוך לכך, ביום 25.09.2016 הוגשה בקשת

11 האישור דנן.

12

13 23. על רקע ההליכים שהתנהלו במדינת ניו יורק, ביקשה טבע לסלק על הסף את בקשת

14 האישור, ולחילופין לעכב את הדיון בה. הצדדים הגישו טיעונים בכתב בסוגיה זו. אולם,

15 בינתיים הסתיימו ההליכים בארצות הברית בהסדר פשרה. בנסיבות אלה, התייתרה

16 הבקשה לסילוק על הסף ולעיכוב הדיון בבקשת האישור. עם זאת, התובעים הנגזרים

17 ביקשו לתקן את בקשת האישור לנוכח ההתפתחות בהליכים בארצות הברית ומידע חדש

18 אליו נחשפו. ביום 05.11.2018 לאחר שנערך דיון בנושא תיקון בקשת האישור התרתי

19 לתובעים הנגזרים לתקן את הבקשה.

20 ביום 06.01.2019 הוגשה בקשת אישור מתוקנת. לבקשת האישור המתוקנת התווספו עילות

21 נוספות כנגד דירקטוריון טבע וכנגד סיטי.

22 ביום 26.05.2019 הוגשה תשובה לבקשת האישור המתוקנת מצד טבע ונושאי המשרה

23 והדירקטורים. ברם, סיטי ביקשה להימחק מההליך ועל כן הגישה בקשה לסילוק על הסף

24 של בקשת האישור כנגדה. בקשתה זו נדחתה בהחלטה מיום 10.06.2019.

25

26 24. בגין החלטה זו הוגשה בקשת רשות ערעור אל בית המשפט העליון ולצידה בקשה לעיכוב

27 בהגשת התשובה מצד סיטי לבקשת האישור. לאחר שהצדדים מיצו את טענותיהם בבית

28 המשפט העליון, נדחתה הבקשה ובית המשפט העליון הורה לסיטי להגיש את תשובתה

29 לבקשת האישור [רע"א 4686/19 Citigroup Global Markets Inc נ' צמח (נבו

30 08.01.2020)]. כך, ביום 09.03.2020 הגישה סיטי את תשובתה לבקשת האישור המתוקנת.

31 ביום 02.06.2020 הגישו התובעים הנגזרים תגובה לתשובות המשיבים בתובענה. התגובה

32 לתשובות נתמכה בשלוש חוות דעת של מומחים בעלי שם, שניים מהם מומחים זרים.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תנ"ג 57303-09-16 צמח ואח' נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח'

תיק חיצוני: רע"א 4686/19

ביום 15.06.2020 הגישו המשיבים בקשה למחיקת התגובה מאחר שלשיטתם התובעים הנגזרים חרגו מהמסגרת הדיונית המותרת להם. לאחר מיצוי זכות הטיעון בכתב ובעל-פה, נדחתה בקשת המחיקה. אולם, למשיבים ניתנה רשות להגיש תשובה משלימה. ביום 29.11.2020, עוד בטרם הוגשה התשובה המשלימה, הודיעו הצדדים כי ברצונם לפנות ולנהל הליך גישור בפני המגשרת. בקשה זו אושרה על ידי בית המשפט. בינתיים, הוגשה תשובה משלימה של המשיבים, אשר נתמכה אף היא בשלוש חוות דעת של מומחים בכירים בתחומם.

25. הצדדים ניהלו הליך גישור ארוך, מקיף ויסודי, החל מחודש דצמבר 2020. כעולה מחוות דעתה של המגשרת, במסגרת הליך הגישור התקיימו מספר לא מבוטל של ישיבות עם הצדדים. כמו כן התקיימו שיחות ארוכות עם עורכי הדין של כל הצדדים, נוהלו "שיחות זום" עם שני מומחים מטעם התובעים הנגזרים ועם גורמים שונים בטבע. המגשרת למדה לעומק את הסוגיות העובדתיות, המשפטיות, הכלכליות והנזיקיות. בסופו של יום המגשרת גיבשה הצעת פשרה אשר מביאה בחשבון את טענות הצדדים השונות. המגשרת הדגישה כי הצעת הפשרה משקפת את האופן בו בוצעה בדיקת הנאותות על ידי הנהלת טבע, והאופן בו פיקח עליה הדירקטוריון. בנוסף, הצעת הפשרה מגלמת את השיקולים השונים בעניין הצורך בהכרעות שמצויות בתחומי מומחיות שונים, את שאלת הקשר הסיבתי, שאלת הנזק והטענות שקשורות לקיומם של כתבי פטור והתחייבות לשיפוי.

26. בחוות דעתה הדגישה המגשרת את היותה של הצעת הפשרה הוגנת, ראויה, סבירה וערוכה לקידום טובתה של טבע:

9. לנוכח כל האמור, הצעתי לטבע לפנות אל חברות הביטוח שהנפיקו פוליסת ביטוח דירקטורים ונושאי משרה לטבע, ולהגיע עימן להסדר פשרה הכולל תשלום לטבע בגין כלל העילות והטענות האפשריות בקשר עם העסקה בסכום של 26 מיליון דולר.

10. הצעתי זו ניתנה תוך התייחסות לפסיקת בתי המשפט במקרים דומים, ואני סבורה כי היא מאוזנת, הוגנת ומשקפת בצורה ראויה את כלל הסיכונים והחשיפות של הצדדים.

11. כמו כן, הצעתי כי בנוסף לפיצוי טבע, ישלמו המבטחים למבקשים ולבאי כוחם, תשלום בסך של 3.8 מיליון דולר (על פי שער של 3.25 ₪ לדולר) בתוספת מע"מ כדין. תשלום שכר טרחה וגמול זה, יהיה בנוסף לפיצוי שתקבל טבע ולא יגרע ממנו.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תנ"ג 16-09-57303 צמח ואח' נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח'

תיק חיצוני: רע"א 4686/19

12. סכום זה עולה בקנה אחד עם פסקי הדין בע"א 2046/10 עזבון המנוח שמש נ' רייכרט, פ"ד סה(2) 681 (2012) ותנ"ג 12-09-10466 אוסטרובסקי ואח' נ' חברת השקעות דיסקונט בע"מ ואח' (ניתן ביום 11.2.2018), ואני סבורה כי הוא ראוי והוגן, בהתחשב, בין היתר, בהיקף הטרחה של המבקשים ובאי כוחם, אשר נקטו הליך מורכב, הגישו חוות דעת של שלושה מומחים מהארץ ומהעולם, והקדישו כמעט 5 שנים לניהול ההליך המשפטי והליך הגישור, על סיכונם שלהם, בלא יכולת לקבל שכ"ט לאורך ניהול ההליך; וכן בהיקף הסיכון שהמבקשים נטלו על עצמם אם בקשתם תידחה.

13. בנוסף, אם יאושר הסכם הפשרה, תצמח בעקבות ההליך בו נקטו המבקשים תועלת גדולה לטבע, וקופתה תזוכה בסכום של 26 מיליון דולר. בהקשר זה יש להדגיש כי הגמול ושכר הטרחה למבקשים לא ייגרע מהתמורה שתקבל טבע, אלא ישולמו על ידי המבטחים מעבר לתמורה זו.

14. בנוסף, המלצתי הובאה לדיון בדירקטוריון החברה הנוכחי, כדי שהחברה עצמה תקבל החלטה באשר להמלצתי מתוך ראיית טובת החברה. בהקשר זה סברתי כי החלטת החברה לאמץ את הצעתי צריכה ליהנות מחסות שיקול הדעת העסקי באשר דירקטוריון החברה השתנה באופן מהותי מאז הפרשה. משדירקטוריון טבע מצא לאמץ את המלצתי וגם המבקשים ובאי כוחם, אני סבורה שהסכם הפשרה המוצג בפני בית המשפט, על כל רכיביו הינו ראוי, סביר והוגן."

27. מטרתיה העיקריות של התביעה הנגזרת הן הרתעה ופיצוי [צפורה כהן בעלי מניות בחברה זכויות תביעה ותרופות כרך ג 596 (מהדורה שניה, 2010)]. ההרתעה נועדה לאכוף נורמות משפטיות באשר לאחריותם של נושאי המשרה בחברה, אכיפה שמתבקשת ביתר שאת לנוכח בעיית הנציג (Agency Problem). אכיפה פרטית אפקטיבית עשויה להפחית את הצורך בהתערבות רגולטורית שתכליתה פיקוח על נושאי המשרה. אף המטרה של קבלת פיצוי היא בעלת חשיבות רבה. הפיצוי מתקן את הנזק שנגרם לחברה בגין פעולת נושאי המשרה. הטבת נזקי החברה גוררת אחריה במידה מסויימת גם שיפוי של בעלי המניות בחברה. סעיף 202 לחוק החברות קובע כי הסדר פשרה בתביעה נגזרת תלוי באישור בית המשפט. בית המשפט יפעיל את סמכותו לבחינת הסדר הפשרה רק לאחר פרסום ההסדר ברבים ומתן אפשרות סבירה להגיש התנגדות להסדר. הטעם לכך הוא חשש מהטיות פוטנציאליות שונות שעיקרן נובע מבעיית הנציג, קרי – חשש שבמסגרת הסדר הפשרה יעדיף התובע

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תנ"ג 57303-09-16 צמח ואח' נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח'

תיק חיצוני: רע"א 4686/19

הנגזר את טובתו האישית על פני טובת החברה. העדפת טובתו האישית של התובע הנגזר
עומדת בניגוד מוחלט לתכליתו של מוסד התביעה הנגזרת – מתן כוח לביצוע פעולה
משפטית לטובת החברה. סעיף 202 לחוק החברות מחייב אפוא את בית המשפט לוודא
שהסדר הפשרה אשר מובא לאישורו אכן משרת את טובת החברה.

28. הלכה ולמעשה, בית המשפט בוחן אם סכום הפשרה משקף את סיכויי התביעה אל מול
הסיכון שבניהולה. יפים לכך הדברים אותם שנתה השופטת ר' רונן בתנ"ג (כלכלית) 49615-
04-13 להב' נ' אי די בי חברה לפתוח בע"מ, פסקה 31 (נבו 05.11.2015):

"אין בוחן בית המשפט האם הסכם הפשרה הוא לטובת החברה (או
הקבוצה)? דיון בשאלת אישור הסכם פשרה בתביעות ייצוגיות ונגזרות,
מחייב בדרך-כלל את בית-המשפט לבחון את סיכויי התביעה. סכום
הפשרה אמור בדרך כלל לייצג את סכום המקסימום שניתן היה לקבל
בתביעה, לו היא היתה מתקבלת במלואה, בניכוי הסיכון שהתביעה
היתה נדחית כולה או חלקה. כן יש להביא בחשבון סיכונים נוספים
שהפשרה מונעת אותם ויתרונות נוספים של הפשרה - כמו הקדמת
התשלום (העובדה שהתשלום מבוצע באופן מיידי ולא לאחר הליך
שעשוי במקרים רבים להיות ממושך), הוודאות היחסית שסכום
הפשרה ישולם, העובדה שהחברה לא תצטרך להשקיע זמן ומאמצים
בניהול התביעה וכיו"ב".

לצורך בחינה זו על בית המשפט לשקול מספר שיקולים. על העיקריים שבהם עמד השופט
ח' כבוב בתנ"ג (כלכלית) 815-09-13 לנואל נ' מאור (נבו 14.09.2016): "סיכויי התביעה;
סכום הפשרה ביחס לשיעור הפיצוי הפוטנציאלי הצפוי במקרה של הצלחת התביעה;
תועלת אחרת שעשויה החברה להפיק מהפשרה המוצעת; השלב בו מתבקש אישור הסכם
הפשרה; העלויות והמשמעויות של המשך התדיינות מבחינת החברה; הסולבנטיות של
הנתבעים או מנגנוני שיפוי שעומדים להם; הוגנות יעילות וסבירות ההסכם שהוגש לבית
המשפט; נאותות הגמול המוצע למבקש ושכר הטרחה המוצע לבאי כוחו וכן להתנגדויות
אשר הוגשו להסכם הפשרה ולגמול ולשכר הטרחה שהוסכם במסגרתם". כמו-כן על בית
המשפט לבחון "האם הצדדים להסכם הפשרה לא השתמשו בהליך התביעה הנגזרת לרעה
תוך השגת פשרה אשר מיטיבה עם האינטרסים של הנתבעים והתובעים על חשבון החברה
..." [שם, פסקה 45].

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תנ"ג 57303-09-16 צמח ואח' נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח'

תיק חיצוני: רע"א 4686/19

29. בענייננו בקשת האישור התמקדה בטענה כי נושאי המשרה בטבע כשלו באופן בו ניהלו ואישרו את עסקת רימסה. אליבא התובעים הנגזרים, נושאי המשרה הפרו חובות זהירות שמוטלות עליהם והתרשלו בהתרשלות רבתי, העולה כדי פזיזות. כתוצאה מכך נגרמו לטבע נזקים עצומים, שמגולמים בכישלונה של עסקת רימסה. לגבי סיטי נטען כי זו הפרה את החוזה מכוחו נשכרו שירותיה המקצועיים, התרשלה והפרה חובת זהירות, הפרה חובת נאמנות והתרשלה ברשלנות רבתי בניהול העסקה ובעריכת בדיקת הנאותות.
- לאחר שקיבלו לעיונם את תגובת טבע ונושאי המשרה לבקשת האישור המתוקנת, מיקדו התובעים הנגזרים את טענותיהם כנגד המשיבים. לשיטתם, הנהלתה של טבע והדירקטוריון כשלו בניהול עסקת הרכישה במובן זה שהסתמכו על מידע שנמסר להם על ידי רימסה ועל ידי הרגולטור המקסיקני, שעה שידוע הוא כי מקסיקו היא מדינה מוכת שחיתות. בהתחשב בשוק המקסיקני היה על המשיבים לפעול במשנה זהירות ולבצע הליכים של הצלבות מידע, בדיקה של יושרת הנתונים אצל רימסה וכן לבצע בחינה עצמאית במערכת ה-SAP של רימסה. אליבא התובעים הנגזרים, המשיבים לא דאגו לבצע בדיקת נאותות משלימה בתקופה של חצי שנה, שבין חתימת עסקת הרכישה לבין השלמתה. בכל אלה יש ללמד על התרשלותם של נושאי המשרה ועל פזיזותם באישור עסקת הרכישה. טענותיהן האחרונות של התובעים הנגזרים נתמכו בשלוש חוות דעת של מומחים:
- חוות דעת של ד"ר סינתיה לנדר** לפיה בחברה פרטית מסוגה של רימסה הייתה נדרשת בדיקת נאותות קפדנית שאינה מתבססת רק על המידע שמוצג על ידי החברה הנרכשת (רימסה), אלא על מקורות נוספים וכן על עריכת ביקור במחסני רימסה, לרבות בתקופת הביניים שבין חתימת העסקה לבין מועד השלמתה;
- חוות דעתו של ד"ר גיל צומבר** לפיה טבע הייתה צריכה להעמיק את בחינת מהימנות הנתונים של רימסה באמצעות מומחים למערכות ממוחשבות;
- חוות דעת של ד"ר אינה קובה** אשר התייחסה למשקל שיש להעניק למצב הנוהג במקסיקו מבחינת פגעי השחיתות, דבר שמחייב בחינה ביקורתית של מידע אשר נמסר על ידי רשויות המדינה.
30. מאידך, טבע ונושאי המשרה הדגישו את תהליכי בדיקת הנאותות הקפדניים שביצעו עובר לחתימת הסכם הרכישה וכן הציגו את תהליך אישור עסקת הרכישה בדירקטוריון. לשיטתם, מדובר באחת מפרשות המרמה והזיוף המתוחכמות ביותר שנראו בעולם הפרמצבטיקה. התרמית בוצעה על ידי רימסה באופן בו יוצרו ושווקו תרופות על בסיס מרשמים מזויפים. לדוגמא, בעוד שלרגולטורים במקסיקו הוגשו פורמולציות מסוימות התרופות ייוצרו עם שינויים בפורמולציות שלא דווחו. במקרים אחרים זויפו תוצאות בדיקות יציבות ויעילות של תרופות. למעשה, לאחר השלמת העסקה התגלה לטבע כי

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תנ"ג 57303-09-16 צמח ואח' נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח'

תיק חיצוני: רע"א 4686/19

1 רימסה פעלה באמצעות מערכת נתונים כפולה על מנת להכמין את המרמה והזיוף
2 מהרגולטורים המקסיקניים. דרך פעולה מתוחכמת שכזו לא הייתה ניתנת לגילוי בהליך
3 בדיקת הנאותות. בשלב זה אין לרוכש גישה לשרתי המחשוב של החברה הנרכשת או
4 לשיטות האנליטיות לייצורן של התרופות מאחר שמדובר בסודות מסחריים. יתר על כן,
5 בתחום הפארמה מקובל שחברות מסתמכות על המידע שמצוי ברשויות הרגולטוריות.
6 בנסיבות אלה לא ניתן היה לגלות את התרמית באמצעות בדיקת נאותות.
7 טבע ונושאי המשרה הדגישו כי בדיקת הנאותות בוצעה באופן יסודי ומקיף ביותר וכללה
8 גם הצלבת מידע בין המידע שהוצג לצוותים לבין תיקי התרופות שהוגשו לרגולטורים.
9 אולם גם בכך לא היה להועיל כדי לגלות את המרמה מצידה של רימסה והאחים אספינוזה.
10 הא-ראיה לחוסר היכולת לגלות את מעשי הרמייה היא שגם הרגולטור המקסיקני (הרשות
11 הפדראלית להגנה מפני סיכונים סניטריים – Cofepris) לא זיהה את מעשי המרמה של
12 רימסה.
13 בדיקת הנאותות כללה גם בחינה ספציפית בתחום היושרה (Anti-corruption Risk)
14 שנערכה על ידי פירמת רואי חשבון בעלת שם. בדיקת הנאותות כללה גם פגישות עם
15 מומחים וביקור במפעלי הייצור של רימסה במקסיקו, ראיונות של עובדים ובדיקה מקיפה
16 של אמצעי הייצור. כן נערכו הצלבות בין הממצאים השונים שנאספו. מכלול הממצאים לא
17 הצביע על Show Stoppers, קרי – ממצאים חשודים שעולים כדי "דגל אדום" שיש בהם
18 לעצור את העסקה. על יסוד כל אלה הובאה העסקה לאישור הדירקטוריון. לאחר דיון
19 מקיף וממצה אושרה עסקת הרכישה.
20 בשלב שבין חתימת הסכמי הרכישה לבין שלב השלמת העסקה לא הייתה לטבע גישה
21 ישירה וחופשית למתקניה של רימסה ושתי החברות התנהלו באופן נפרד. רק לאחר שלב
22 השלמת העסקה (closing) החלה בפועל האינטגרציה בין החברות. אז התגלתה התרמית.
23 לשיטתה של טבע ושל נושאי המשרה הליך בדיקת הנאותות, הפיקוח על עסקת הרכישה
24 והליכי אישורה התנהלו למופת ועל פי הסטנדרטים המקצועיים המקובלים. טבע ונושאי
25 המשרה תמכו טענות אלה בחוות דעתה של גב' קולין היטל.
26 בהמשך, על פי רשות שניתנה, השלימו טבע ונושאי המשרה את תשובתם והדגישו כי הליך
27 רכישת רימסה היה סדור, מובנה ומקיף. הדירקטוריון קיבל את ההחלטה להיכנס לשווקים
28 המתעוררים לאחר דיון מעמיק בנושא. הליך בדיקת הנאותות נוהל בפיקוח הנהלת טבע
29 לרבות ההנהלה הבכירה ביותר (TEC-Teva Executive Committee). ה – TEC ערך
30 ישיבות ודיונים וחבריו השתתפו בישיבות דירקטוריון. התשובה המשלימה נתמכה
31 בתצהיריהם של מי שהיה מנהל קבוצת השווקים המתעוררים בטבע, מר ארז ישראל וכן
32 בתצהירו של מר אמיר אלשטיין מי שהיה בזמנים הרלבנטיים דירקטור ובעל מניות בטבע.
33 לצידם תמכו טבע והדירקטורים את התשובה המשלימה בשלוש חוות דעת של מומחים:

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תנ"ג 57303-09-16 צמח ואח' נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח'

תיק חיצוני: רע"א 4686/19

חוות דעתו של ד"ר אדוארד בודסיים, מר רונלד שניל וכן חוות דעת משלימה של גב' קולין היטל. כל המומחים הדגישו את רמתה הגבוהה של בדיקת הנאותות ואת חוסר היכולת לגלות את ההונאה שנעשתה אצל החברה הנרכשת.

31. בחינת טענות המשיבים והאסמכתאות שצורפו להן מלמדת שהתקיימה בדיקת נאותות רצינית ומקיפה אשר הובאה לדיון ענייני לפני דירקטוריון החברה. למרות זאת עסקת טבע-רימסה נחלה כישלון. האם הכישלון הוא תולדה של פעילות לקויה בקבלת החלטות של חברי הדירקטוריון? האם הכישלון המסחרי יסודו בקונספציה שגויה של הנהלת טבע? ואם כן, האם יש בכל אלה כדי להעמיד לזכות התובעים הנגזרים עילת תביעה לכאורית כנגד נושאי המשרה?

שאלות אלה מוליכות אותנו אל מישור שיקול הדעת של הנהלת טבע ושל חברי הדירקטוריון. חריג שיקול הדעת העסקי היכה את שורשיו במשפט הישראלי ועקרונותיו הפכו לחלק בלתי נפרד מדיני החברות לאחר פסיקת בית המשפט העליון בעניין ורדינקוב [שם, פסקה 74]. בתמצית, כלל שיקול הדעת העסקי מקנה חסינות להחלטה של דירקטורים בתנאי שהתקבלה תחת קיום שלושת התנאים הבאים: החלטה מיועצת (על בסיס מידע מלא), ללא ניגוד עניינים ובתום לב. גם אם בדיעבד מתברר כי במישור העסקי ההחלטה הייתה שגויה, ימנע בית המשפט מלהטיל אחריות על נושא המשרה בשל הנזק שנגרם לחברה. הטעם לכך ברור – מניעת אפקט מצנן ויצירת סביבה נוחה לקבלת החלטות עסקיות שיש בצדן סיכון (אך גם סיכוי) [ע"א 4857/16 מנשה נ' יוז'ן איר בע"מ (נבו) 24.04.2018]. במובן זה, חריג שיקול הדעת העסקי מעניק הגנה מהותית לנושא המשרה בתנאי שעמד במבחן פרוצדוראלי [ת"א (מחוזי מרכז) 47302-05-16 בטר פלייס ישראל (ח.ת.) 2009 בע"מ נ' אגסי, פסקה 62 (נבו 12.09.2018) (להלן – עניין בטר פלייס)].

לא זו אף זאת: לצידם של נושאי המשרה והדירקטורים עומדים גם כתבי פטור מאחריות ושיפוי. על פניו כתבי פטור אלה נערכו בהתאם להוראות חוק החברות ואישור האסיפה הכללית בטבע שנערכה בשנת 2012. האסיפה הכללית אישרה את תיקון תקנון החברה כך שיאפשר פטור בכפוף לדיון. בהתאמה, גם בשנים מאוחרות יותר אושר מעת לעת מתן כתבי פטור מאחריות ושיפוי לדירקטורים ולנושאי המשרה הבכירים בטבע. כתבי פטור ושיפוי אלה מאיינים את כוח התביעה של טבע כנגד הדירקטורים ונושאי המשרה.

32. התובעים הנגזרים, שביקשו להבקיע את מערך ההגנה של נושאי המשרה והדירקטורים, העלו כמה טענות משמעותיות:

ראשית נטען כי נושאי המשרה והדירקטורים התרשלו התרשלות רבתי, שעולה כדי פזיזות במילוי תפקידם. כך, עסקת רימסה אושרה מבלי שהייתה לפני הגורמים הרלבנטיים

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תנ"ג 57303-09-16 צמח ואח' נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח'

תיק חיצוני: רע"א 4686/19

1 תשתית עובדתית ראויה. בהתחשב בסיכון שטמון בשוק הפרמצבטיקה המקסיקני היה על
2 הנהלת טבע ועל חברי הדירקטוריון להקפיד על איסוף מידע שלם ומהימן. אולם, לשיטת
3 התובעים הנגזרים לא נאספה האינפורמציה הראויה לצורך קבלת החלטה מושכלת בעניין
4 עסקת רימסה וחברי הדירקטוריון העדיפו לאשר את העסקה כלאחר יד. לשיטתם, נושא
5 המורכבות ברגולציה במדינות אמריקה הלטינית ומקסיקו בפרט הוא עניין מקצועי ידוע
6 בתחום הפרמצבטיקה. למרות זאת הנהלת טבע מיהרה לאשר את עסקת רימסה בלא
7 שהוצג לפניו מסד עובדתי ומקצועי הולם. ההחלטה שהתקבלה לא הייתה אפוא תקינה
8 בפן הפרוצדוראלי וממילא מקבלי ההחלטה לא נהנים מהגנת שיקול הדעת העסקי.
9

10 שנית, התובעים הנגזרים טענו כנגד תוקפם של כתבי הפטור. לשיטתם, כתבי הפטור בטלים
11 (void). שינוי התקנון שמאפשר את מתן כתבי הפטור התקבל בניגוד לדין מאחר שלא אושר
12 כראוי באסיפה הכללית, עת נכרך עם כמה תיקונים אחרים שמרביתם מיטיבים עם בעלי
13 המניות (הקלה במנגנון חלוקת דיבידנדים) [תנ"ג (כלכלית) 27061-07-16 **אתו שוקי הון**
14 **שותפות מוגבלת נ' צרפתי**, פסקאות 28-29 (נבו 26.05.2019); תנ"ג (כלכלית) 18994-07-15
15 **דה לנגה נ' החברה לישראל בע"מ**, פסקה 99 (נבו 30.04.2017)].
16

17 33. הצבת ליבתו של חריג שיקול הדעת אל מול טענות הצדדים מלמדת כי מוקד המחלוקת הוא
18 בשאלה עד כמה הייתה מיועדת ההחלטה שהתקבלה על ידי נושאי המשרה והדירקטורים
19 של טבע ועד כמה העמיקה בדיקת הנאותות שתוצריה הובאו על ידי הנהלת החברה לאישור
20 הדירקטוריון. למעשה השאלה מתמקדת בכמה גבוה היה ראוי להרים את רף הבדיקות
21 והצגת המידע עובר לאישור העסקה. זוהי שאלה מורכבת שהתשובה לה אינה פשוטה.
22 הקושי בפתרון שאלה זו גובר בהינתן שעסקינן בתחום מורכב ביותר, שמתנייד בין מישור
23 הקניין הרוחני לבין מישור הרגולציה הפרמצבטית בשווקים המתעוררים של אמריקה
24 הלטינית. חוכמה בדיעבד וצדקנות אינן אמות מידה ראויות בפתרון שאלה שכזו.
25

26 34. בנוסף לכך, עומדת סוגיית תקינותם של כתבי הפטור. ככל שיימצא כי אלה תקינים, ברי
27 שקיים סיכוי גבוה שעילת התביעה הפוטנציאלית של החברה תמצא אקדמית בלבד ובעלת
28 יכולת מימוש נמוכה ביותר. יתר על כן, הטענה לפיה כתבי הפטור אינם חלים במקרה בו
29 נושאי המשרה פעלו בפזיזות, היא טענה מורכבת שדורשת הוכחת נסיבות מיוחדות בעת
30 ההפרה [תנ"ג (כלכלית) 35114-03-12 **אשש נ' עטיה**, פסקאות 73 - 74 (נבו 24.06.2015);
31 **עניין בטר פלייס**, פסקה 79]. לגישתם של המלומדים אסף חמדני ושרון חנס במאמרם
32 "פטור מחבות בגין הפרת חובת זהירות" (עתיד להתפרסם ב**משפט ועסקים** 2022), חריג
33 הפזיזות יחול רק על פעולה של נושא המשרה מתוך נכונות לפגוע בחברה. לשיטתם, גם כשל
34 חמור בתהליך קבלת ההחלטות אינו מהווה פזיזות לצורך שלילת הפטור [שם, בעמ' 25]

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תנ"ג 57303-09-16 צמח ואח' נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח'

תיק חיצוני: רע"א 4686/19

ואילך]. על פי גישה זו יקשה מאוד על התובעים הנגזרים להוכיח את הנסיבות המיוחדות לדחיית תחולתם של כתבי הפטור על פעילות נושאי המשרה בעסקת רימסה.

לא נעלמה מעיני עמדת גורמי המקצוע במשרד המשפטים וברשות ניירות ערך, לפיה יש להידרש גם למחלוקת באשר לתקפותם של כתבי הפטור ולמחלוקת בנוגע למנגנון אישורם במוסדות החברה. אדגיש כי הנטל על התובעים הנגזרים היה להוכיח שכתבי הפטור אינם תקפים והם הציגו את טיעוניהם המפורטים בעניין במסגרת התשובה לתגובת המשיבים לבקשת האישור. ברם, גם טבע ונושאי המשרה העלו טענות נגדיות הן במישור המנגנון הפרוצדורלי שהתקיים והן במישור חלוף הזמן והסתמכותם של נושאי המשרה והדירקטורים על כתבי הפטור. ענין תוקפם של כתבי הפטור והפגם שנפל לכאורה במנגנון אישורם הם סוגיות כבדות משקל. הכרעה בסוגיות אלה מחייבת בירור ראייתי מסויים. אני סבור כי אין מקום במסגרת הסדר הפשרה לבחון את תוקפם של כתבי הפטור שהוענקו לנושאי המשרה בטבע, אלא שיש להביאם בחשבון בעת הערכת הסיכונים והסיכויים שמגולמים בהליך.

לצד המורכבות בסיכויי התביעה, עליה עמדתי לעיל, יש להביא בחשבון את הנזק שנגרם לטבע כתוצאה מעסקת רימסה. על פניו, וכך גם עולה מבקשת האישור, לטבע נגרם נזק בהיקף שדומה לסכום ששולם במסגרת העסקה. עם זאת, בחלוף הזמן השקיעה טבע משאבים וידע והקטינה את נזקה בגין עסקת רימסה. כעולה מתצהירו של מר מוטולה, בוטל הצו שאסר על השימוש במפעל במקסיקו והוטל על ידי הרשויות המקסיקניות בסמוך לאחר השלמת העסקה. המפעל במקסיקו חזר לפעול. מיוצרים בו כעת מוצרים שונים, אשר מופצים ומשווקים במקסיקו. למפעל גם ניתן אישור GMP על ידי הרגולטור המקסיקני (COFEPRIS), לפיו הוא פועל בהתאם להנחיות הבקרה והבדיקות שמקובלות בתחום הפרמצבטיקה. עותק האישור צורף לתצהירו של מר מוטולה. על יסוד המידע שהוצג לפניי על ידי טבע, התרשמתי שטבע הצליחה להתגבר על הכשל בעסקת רימסה.

זאת ועוד: טבע ניהלה הליכים משפטיים נמרצים בבתי המשפט במדינת ניו יורק כנגד בעלי השליטה ברימסה. הליכים משפטיים אלה הסתיימו בעקבות פשרה שתוכנה חסוי. לצורך בקרה שיפוטית על הסדר הפשרה דן התבקשה טבע להציג לעיוני, במעמד צד אחד, עותק מהסכמי הפשרה שנחתמו במסגרת ההליכים שנוהלו בארצות הברית. מבלי שאפרט את תוכנם של הסכמי הפשרה ולצורך ההליך שלפניי, אציין כי קבוצת טבע קיבלה פיצוי משמעותי מכוח הסכמי הפשרה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תנ"ג 57303-09-16 צמח ואח' נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח'

תיק חיצוני: רע"א 4686/19

37. מכלול השיקולים, הן מבחינת סיכויי התובענה והן מבחינת שיעור הנזק, מלמד כי סכום
הפשרה בסך 26 מיליון דולר משקף באופן ריאלי את הסיכונים והסיכויים בהליך לאור
אומדן הנזק בגין הכשל בעסקת רימסה. הערכה זו, באשר להוגנות וסבירות סכום הפשרה,
באה לידי ביטוי גם בחוות דעתה של המגשרת הנכבדה. המגשרת נפגשה עם הצדדים
במשותף. המגשרת נפגשה עם הצדדים בפגישות נפרדות וכן ערכה דיונים עם מומחים של
הצדדים. הדעת נותנת שבמסגרת הליך הגישור, כמתחייב מאופיו ומהרצינות בה הוא
התנהל, נחשפה המגשרת למלוא המידע הרלוונטי שיש בידי הצדדים. בסופו של יום מצאה
המגשרת לנכון להציע לצדדים ליישב את המחלוקת על בסיס פיצוי בסך השווה ל – 26
מיליון דולר. כפי שציננה המגשרת, הצעה זו היא הוגנת ומשקפת בצורה ראויה את כלל
הסיכונים והחשיפות של הצדדים בהליך שלפניי. זהו מנגנון נוסף שיש בו להפיג את החשש
מפני הטיה בהסדר הפשרה [ת"צ (כלכלית) 48536-12-17 **חורב נ' פועלים אי.בי.אי.** – **ניהול
וחיתום בע"מ** (נבו 19.05.2021)]. אני סבור שיש להעניק לעמדת המגשרת משקל מיוחד,
בהינתן שמדובר בגורם אובייקטיבי שהגיש לבית משפט עמדה מפורטת וממצה בכתב.
38. לכך מתווספים גם שיקולים נוספים, שתומכים באישור הסדר הפשרה.
ראש וראשון מבין השיקולים הנוספים הוא היעדר התנגדות מצד היועץ המשפטי לממשלה
ומצד רשות ניירות ערך. הגורמים המקצועיים לא הביעו התנגדות עקרונית להסדר הפשרה,
הגם שביקשו להבהיר מספר סוגיות: סכום הפשרה, שכר הטרחה וכתבי הפטור. עניין סכום
הפשרה ועניין כתבי הפטור כבר מוצה לעיל בפסק הדין. לסוגיית שכר הטרחה אדרש
בהמשך.
39. אישור דירקטוריון החברה להסדר הפשרה מהווה אף הוא שיקול חשוב.
הרכב הדירקטוריון שאישר את הסכם הפשרה הינו הרכב עצמאי ובלתי נגוע. אף לא אחד
מהדירקטורים שאישרו את הסכם הפשרה אינו בגדר משיב או נתבע פוטנציאלי בהליך
שלפניי. כעולה מהבקשה לאישור הסדר הפשרה, הסדר הפשרה הוצג לדירקטוריון טבע.
לאחר בחינת חוות דעת משפטית ולאחר דיון שנערך מצא לנכון הדירקטוריון לאשרו. אין
לפניי כל טענה לפיה ההחלטה לקבל את הסכם הפשרה התקבלה ללא שהדירקטוריון שקל
בצורה עניינית את מלוא השיקולים הנדרשים. בנסיבות אלה, מהווה החלטת הדירקטוריון
שיקול בעל משקל מיוחד לכך שהסדר הפשרה הוא ראוי והוגן [עניין **לנואל**, פסקה 51; פסק
הדין במסגרתו אושר הסכם הפשרה נשוא עניין אוסטרובסקי - תנ"ג (מרכז) 10466-09-12
חברת השקעות דיסקונט בע"מ נ' דנקנר, פסקה 17 לפסק דינו של השופט ע' גרוסקופף (נבו
04.01.2018)].

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תנ"ג 57303-09-16 צמח ואח' נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח'

תיק חיצוני: רע"א 4686/19

40. אני סבור שהסכם הפשרה ישרת את טובת החברה גם בכך שתיחסך ממנה השקעת משאבים מרובים בניהול הליכים משפטיים שסופם אינו ברור. לו נוהלו ההליכים עד תומם היה בכך לגרור את טבע להוצאות מרובות. הוצאות שמקורן בניהול ההליך המורכב לגופו אך גם מתשומות נוספות, כגון: אגרת בית משפט והטסת מומחים ארצה. ניהול הליך מלא אף עלול לחבל בפעילותה המסחרית של טבע, שעה שדרך התנהלותה וסודותיה המסחריים עלולים להיחשף. גם שיקולים אלה הם תומכים באישור הסכם הפשרה [תנ"ג (כלכלית) 815-09-13 **לנואל נ' מאור**, פסקה 72 (נבו 14.09.2019)].
41. בנוסף לכל אלה אני מייחס חשיבות לאישור המבטחות. סכום הפשרה משולם על ידי המבטחות של נושאי המשרה והוא פועל יוצא של מנגנון משכולל להערכת סיכונים וסיכויים שמתקיים אצל גופים רב לאומיים ומקצועיים אלה. אם כן אישור המבטחות מהווה אינדיקציה נוספת להיותו של הסדר הפשרה סביר והוגן מבחינת סיכויי התובענה.
42. בהביאי בחשבון את המורכבות שכרוכה בעילת התביעה כפי שפורטה לעיל, ואת סיכוייה, לצד שיקום הנזקים על ידי טבע והשיפוי המשמעותי שזכתה לו, כמו גם עמדת הדירקטוריון וטובת החברה, אני סבור שסכום הפשרה משקף את הסיכונים והסיכויים בתביעה לאור הנזק שנגרם לטבע בגין העסקה, בניכוי סכום הפשרה שהתקבל כבר לידיה בהליכים בארצות הברית.
43. במסגרת הסדר הפשרה התחייבה טבע לשאת בהוצאות הגנה עתידיות של נושאי המשרה והדירקטורים בגין הליכים עתידיים שיוגשו על ידי טבע או בשמה, ככל שלא ייחסמו עקב החלטה שיפוטית בגין מעשה בית דין. אינני מוצא פסול בהסכמה זו. מדובר בהסכמה חוזית שמהווה חלק מהסדר הפשרה באשר לעילות התביעה. כפי שהוסבר במסגרת הבקשה לאישור הסדר הפשרה, מדובר בחלק מדרישות המבטחות אשר הן שנושאות במלוא הפיצוי נשוא הסדר הפשרה. הסכמות אלה אינן נדרשות לאישורם של אורגנים נוספים בחברה, פרט לדירקטוריון [עניין **לנואל**, פסקה 45; תנ"ג (כלכלית) 41255-11-16 **טלמור נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ**, פסקה 49 (נבו 06.04.2020)].
44. הסדר הפשרה כולל גם את דחיית התביעה כנגד סיטי. אני סבור שמדובר ברכיב שאינו נדרש לאישור מיוחד מעבר להחלטת הדירקטוריון ואישור בית המשפט. עילת התביעה כנגד סיטי היא גבולית ומחייבת השקעת משאבים רבים בהוכחתה. אינני סבור שדחיית התביעה כנגד סיטי בלא צו להוצאות גורעת כהוא זה מיתרונות הסדר הפשרה עבור טבע.
45. חלק בלתי נפרד מהסדר הפשרה הוא רכיב הגמול ושכר הטרחה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תנ"ג 57303-09-16 צמח ואח' נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח'

תיק חיצוני: רע"א 4686/19

על פי הסדר הפשרה ישולם על ידי המבטחות שכר טרחה בסך השווה 3.8 מיליון דולר (הצדדים הסכימו כי הסכום בשקלים יעמוד על סך 12,350,000 ₪). הגמול ושכר הטרחה ישולמו באופן הבא: 1,865,000 ₪ ישולמו לתובעים הנגזרים כגמול והחזר הוצאות ואילו היתרה בסך 10,485,000 ₪ בצירוף מע"מ כדין ישולמו בגין שכר טרחת ב"כ התובעים הנגזרים. הגמול ושכר הטרחה אינם באים על חשבון הפיצוי שישולם לחברה, אלא בנוסף לו.

ההסדר הסטטוטורי באשר לקביעת שכר הטרחה והגמול לתובע הנגזר נקבע בסעיף 200 לחוק החברות שזו לשונו:

"(א) בית המשפט יקבע את שכר הטרחה של עורך הדין שייצג את התובע בתביעה הנגזרת; עורך הדין לא יקבל שכר טרחה בסכום העולה על הסכום שקבע בית המשפט.

(ב) שכר הטרחה ישולם על ידי החברה אלא אם כן קבע בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, כי על התובע לשלם את שכר הטרחה.

סעיף 201 לחוק החברות מוסיף וקובע:

"פסק בית המשפט לטובת החברה, רשאי הוא להורות על תשלום גמול לתובע, שטרם בהגשת התביעה הנגזרת ובהוכחתה".

בהקשר זה מקובלת עלי עמדתה של השופטת רונן, לפיה: "פסק דין הנותן תוקף להסכם פשרה בין הצדדים, במסגרתו מחויבים המשיבים או מי מהם לשלם כסף לחברה, מאפשר פסיקת תשלום גמול לתובע" [תנ"ג (כלכלית) 27061-07-16 שליאן נ' צרפתי, פסקה 13 (נבו 14.12.2020); ליישומים דומים של פסיקת גמול בהסדרי פשרה, ראו: עניין אוסטרובסקי; תנ"ג (כלכלית) 815-09-13 לנואל נ' מאור, פסקאות 92-94 (נבו 14.09.2016)].

46. חוק החברות מעניק את הסמכות לקביעת הגמול ושכר הטרחה לתובע הנגזר ולבאי כוחו, אולם אינו קובע את אמות המידה לכך. בהקשר זה נהוג להקיש מההסדר שקיים בתחום התביעות הייצוגיות. הרציונל ביצירת ההיקש נובע מהמטרות הדומות של שני ההליכים: יצירת תגמול ראוי לגורם שיצר ערך עבור החברה (בתביעה נגזרת) או עבור חברה הקבוצה (בתביעה ייצוגית). בדרך זו נוצר תמריץ חיובי שנועד לעודד ניהול הליכים ראויים שבמקרים רבים מהווים "אכיפה פרטית" של נורמות נדרשות.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תנ"ג 57303-09-16 צמח ואח' נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח'

תיק חיצוני: רע"א 4686/19

47. פסק הדין המנחה בסוגיה של תשלום גמול ושכר טרחה בהליך של תובענות ייצוגיות הוא ע"א 2046/10 עזבון המנוח שמש נ' רייכרט, פ"ד סה(2) 681 (2012) (להלן - עניין רייכרט). בתמצית, בעניין רייכרט קבע בית המשפט העליון כי בתובענות ייצוגיות בהן הסעד הסופי הוא כספי, יקבע שכר הטרחה כאחוזים משווי ההטבה שהושגה עבור חברת הקבוצה. המדרגות שנקבעו בעניין רייכרט היו כדלקמן: 25% עד סך 5 מיליון ₪; 20% מסך 5-10 מיליון ₪; ו-15% מסך שמעל ל-10 מיליון ₪. ההצדקה לשיעורים אלה נמצאה בנסיבות המיוחדות של המקרה, התנהלות באי-כוח התובע המייצג, במורכבות ההליך ובמאמץ שהושקע בניהולו מבחינת זמן והיקף ההתדיינות.
- עם הרחבת היקף הפיצוי בהליכים אחרים נוספו מדרגות תשלום. כך, השופט גרוסקופף קבע בעניין אוסטורבסקי מדרגת שכר טרחה נוספת בשיעור של 10% לגבי סכומים שמעל 60 מיליון ₪. גישה דומה עלתה לאחרונה גם בפסק דינה של השופטת מ' אגמון גונן בת"צ (מחוזי ת"א) 44598-12-12 גרינברג נ' מיטב דש גמל ופנסיה בע"מ, פסקה 23 (נבו 20.12.2021), שם נקבעה מדרגה נוספת של 1% לגבי סכומים שמעל 100 מיליון ₪.
48. הואיל וסכום הפיצוי בהליך דנן עומד על סך 81,640,000 ₪ $(81,640,000 = 26,000,000 * 3.14)$, הרי שלפי אמות המידה שנקבעו בעניין רייכרט זכאים התובעים הנגזרים לגמול ושכר טרחה בסך 12,996,000 ₪ $(12,996,000 = 1,250,000 + 1,000,000 + 10,746,000)$. סכום זה מעט גבוה יותר מזה שהוסכם עליו במסגרת הסדר הפשרה. אולם, הפעלת המדרגה הנוספת מעבר לפיצוי בסך 60 מיליון ₪ בשיעור 10% שנקבעה על ידי השופט גרוסקופף בעניין אוסטורבסקי תביא להפחתת הגמול ושכר הטרחה לסך 11,914,000 ₪.
49. ענייננו שונה מעניין רייכרט. ההליכים לפניי היו אמנם מורכבים והתמשכו על פני כחמש שנים. אולם, היקפם נמוך יותר מאלה שהתקיימו בעניין רייכרט. יתר על כן, ההליך הסתיים בהסדר פשרה עוד לפני בירור בקשת האישור לגופה. מצד שני, לא ניתן לחלוק על המאמץ הרב שהושקע מצד התובעים הנגזרים. הגם שעיקר ההליכים התנהלו בערכאה אחת הם היו אינטנסיביים ביותר ומגוונים. לכך יש להוסיף את התרומה של ההליך שלפניי לזיכוך הנורמות הראויות בתחום העסקאות בשוק הפרמצבטיקה הגלובאלי. ומעל לכל מרחפת תרומתם המשמעותית של התובעים הנגזרים לקופתה של טבע בסך כ-81.6 מיליון ₪. אלמלא פועלם ותעוזתם לא היו מגיעים כספים אלה לקופת החברה.
- בעניין לנואל נפסק פיצוי בסכום דומה בסך 28 מיליון דולר במסגרת הסכם פשרה בגין עסקה מכוחה רכשה טבע מחברת Allergan plc את חטיבת התרופות הגנריות שלה. באשר לרכיב שכר הטרחה קבעה השופטת רונן כי יש להפחית מסכום הפשרה כ-1.353 מיליון ₪ בהתחשב בכך שבאותו הליך לא נדונה לגופה אף אחת מבקשות האישור. נסיבות אלה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תנ"ג 57303-09-16 צמח ואח' נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח'

תיק חיצוני: רע"א 4686/19

1 דומות לענייננו, הן מבחינת היקף הפיצוי והן מבחינת היעדר ההכרעה לגופה של בקשת
2 האישור. גם הגמול ושכר הטרחה שנפסק לזכות התובעים הנגזרים בעניין אוסטרבסקי
3 עמד על סך 11.68 מליון ₪, הגם ששם התקבלה בקשת האישור והפיצוי עליו הוסכם עמד
4 על סך 100 מליון ₪. לא ניתן להתעלם משיעור הגמול ושכר הטרחה שנקבע בהליכים אלה.
5
6 50. על יסוד הטעמים אותם מניתי לעיל, הגם ששכר הטרחה והגמול שנקבעו בהסדר הפשרה
7 אינם מופרזים ואף באים שלא על חשבון כספי הפיצוי שישולם לחברה, אני סבור כי יהא
8 נכון להפחיתם לסך 11,000,000 ₪. סכום זה הוא הוגן וסביר יותר בהתחשב במכלול
9 מאפייני ההליך שלפניי ובתרומה של התובעים הנגזרים ובאי כוחם המלומדים לחברה
10 ולקביעת נורמות ראויות בשוק הפרמצבטי.
11 שכר הטרחה, הגמול והחזר הוצאות ישולמו באופן הבא: לתובעים הנגזרים ישולם סך
12 1,500,000 ₪ כגמול והחזר הוצאות. שכר הטרחה לבאי כוח התובעים הנגזרים יעמוד על
13 סך 8,500,000 ₪. על פי המוסכם לשכר הטרחה יצטרף מע"מ כדין.
14
15 51. סיכומם של דברים – הנני מאשר את הסדר הפשרה, בתיקונים עליהם עמדתי לעיל בסעיף
16 50 לפסק הדין. התביעה כנגד סיטי נדחית בלא צו להוצאות. פסק הדין מותר לפרסום.
17 החומר החסוי שהוצג לעיון בית המשפט יוחזר על ידי המזכירות לידי באי כוחה של טבע.
18

19 ניתן היום, כ"ה טבת תשפ"ב, 29 דצמבר 2021, בהעדר הצדדים.
20

אורן שוורץ, שופט, סגן הנשיאה